

Trường THCS Phan Đăng Lưu

Môn: Ngữ văn 7

Họ và tên HS:.....

TUẦN 4 (27/09/2021-3/10/2021)

BÀI 1: TÓM TẮT NỘI DUNG CHÍNH CỦA MỘT VĂN BẢN

BẢNG SƠ ĐỒ - TIẾT 3

I. Tìm hiểu chung:

1. Đề bài: Tóm tắt nội dung chính của một văn bản bằng sơ đồ.

- Tóm tắt, nội dung chính, bằng sơ đồ
- Nhân vật chính - sự việc chính

2. Tìm hiểu bài tóm tắt mẫu:

Bài mẫu: Tóm tắt văn bản Thánh Gióng bằng sơ đồ.

- Từ khoá, cụm từ chọn lọc: Thánh Gióng, đánh giặc Ân.
- Sự việc khởi đầu: Sự việc 1.
- Sự việc kết thúc: Sự việc 5.
- Sự việc 2,3,4: Phát triển câu chuyện.
- Không thể đảo trật tự giữa các sự việc.

II. Luyện tập

Đề bài: Tóm tắt văn bản “ Sự tích Hồ Gươm ” bằng sơ đồ tư duy.

Hướng dẫn

1. Trước khi viết:

- a. Đọc kĩ văn bản cần tóm tắt
- b. Xác định từ khoá, cụm từ chọn lọc, nhân vật - sự việc chính.
- c. Sắp xếp đúng trình tự thời gian các sự việc.

2. Viết tóm tắt bằng sơ đồ

- a. Viết theo sơ đồ đã hình dung.
- b. Đảm bảo trật tự sự việc.
- c. Liên kết bằng từ khoá.

3. Chỉnh sửa sơ đồ tóm tắt: Đọc và sửa lại theo nhận xét của bạn và GV.

BÀI 2: THẢO LUẬN NHÓM NHỎ VỀ MỘT VẤN ĐỀ CẦN CÓ (2 TIẾT)

1. Đề bài

Học sinh lựa chọn trình bày trước lớp **một trong hai** vấn đề sau:

1. Giới thiệu về bản thân và gia đình của mình.
2. Giới thiệu về 1 cuốn sách (hoặc 1 câu chuyện hoặc 1 tác phẩm văn học) mà mình yêu thích.

Em hãy viết một bài văn (khoảng 2 trang giấy vở) để làm sáng tỏ một trong hai vấn đề trên.

2. Tập luyện ở nhà: Học sinh tập luyện cách trình bày ở nhà để có thể trình bày trước lớp trôi chảy, mạch lạc.

3. Trình bày trước lớp

Một số yêu cầu:

- + Nói đúng mục đích (ý kiến của bản thân về vấn đề được nói đến).
- + Nội dung nói có mở đầu, có kết thúc hợp lí.
- + Nói to, rõ ràng, truyền cảm.
- + Điều bộ, cử chỉ, nét mặt, ánh mắt... phù hợp.

4. Giáo viên và học sinh trao đổi, thảo luận

- Nhận xét chéo của HS với nhau dựa trên phiếu đánh giá tiêu chí.
- Nhận xét của HS về bài nói của bạn.

BÀI 3: ÔN TẬP

Bài 1:

Phiếu học tập số 1- Tóm tắt nội dung của ba văn bản

Văn bản	Nội dung chính
Thánh Gióng	1. Một hôm, bà ra đồng thấy một vết chân to ướm thử. Bà sinh ra Gióng, lên ba vẫn không biết nói cười. 2. Vào thời vua Hùng Vương thứ sáu, ở làng Gióng, có hai vợ chồng ông lão chăm chỉ, tốt bụng và ao ước có một đứa con. 3. Vua nhớ công ơn, cho lập đền thờ. 4. Giặc Ân xâm lược, vua sai sứ giả rao tìm người tài cứu nước, nghe tiếng rao, Gióng liền nói được ngỏ lời xin đi đánh giặc. Vua cho mang ngựa sắt, roi sắt, giáp sắt đến, Gióng vươn vai cao hơn trượng, phi ngựa xông vào trận, giặc tan. Gióng lên đỉnh núi, cởi bỏ áo giáp sắt, cả người lẫn ngựa từ từ bay về trời.
	1. Giặc Minh đô hộ, nghĩa quân Lam Sơn nổi dậy nhưng thất bại, Long Quân quyết định cho mượn gươm thần.

Hãy cố gắng học bài chăm chỉ và đừng bao giờ lãng phí thời gian nhé!

Sự tích Hồ Gươm	2. Lê Lợi thua trận, chạy vào rừng, tình cờ bắt được chuôi gươm. 3. Lê Lợi đến nhà Thận, thấy lưỡi gươm phát sáng, cầm lên xem. 4. Lê Thận đi đánh cá, ba lần kéo lưới đều thấy lưỡi gươm, bèn mang về nhà. 5. Lê Lợi gặp lại Thận, kể lại truyện, hai người đem gươm ra tra vào nhau vừa như in. Lê Thận cùng tướng lĩnh nguyện một lòng phò Lê Lợi cứu nước. Từ đó nghĩa quân nhanh chóng quét sạch giặc ngoại xâm. 6. Đất nước thanh bình, Lê Lợi lên làm vua, Long Quân sai Rùa Vàng đòi lại gươm thần. 7. Vua trả gươm, từ đó hồ Tả Vọng mang tên Hồ Gươm hay hồ Hoàn Kiếm.
Bánh chưng, bánh giầy	1. Các hoàng tử đua nhau làm cỗ thật hậu, riêng Lang Liêu được thần mách bảo, dùng gạo làm hai thứ bánh dâng vua. 2. Vua cha chọn bánh của lang Liêu để tế trời đất cùng Tiên Vương và nhường ngôi cho chàng. 3. Hùng Vương thứ sáu về già muốn truyền ngôi cho người con nào tài giỏi. 4. Từ đó nước ta có tục làm bánh chưng, bánh giầy vào ngày tết.

Phiếu học tập số 2 - Sự kiện, chi tiết đặc sắc, đáng nhớ.

Nội dung	Thánh Gióng	Sự tích Hồ Gươm	Bánh chưng bánh giầy
Sự kiện, chi tiết	- Gióng cất tiếng nói đầu tiên là tiếng nói đòi đi đánh giặc. - Cả dân làng góp gạo nuôi Gióng - Gióng lớn nhanh như thổi, vươn vai trở thành tráng sĩ. - Roi sắt gãy, Gióng nhổ tre bên đường đánh giặc - Giặc tan, Gióng cưỡi ngựa bay về trời.	- Khi tra chuôi gươm vào lưỡi gươm thì vừa như in. - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm.	- Chi tiết Lang Liêu được thần báo mộng, lấy gạo làm bánh lễ Tiên Vương.
Lý do lựa chọn	Những chi tiết trên thể hiện được ý nghĩa, nội dung, chủ đề của truyện: Gióng là hình tượng người anh hùng đầu tiên, tiêu biểu cho lòng yêu nước, cho ý thức đánh giặc cứu nước của nhân dân ta.	- Chi tiết tra chuôi gươm vào lưỡi gươm cho thấy đó là sự thống nhất sức mạnh, ý chí của cả dân tộc, cuộc chiến đấu này là thuận theo ý trời. - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm mang nhiều ý nghĩa: giải thích tên gọi Hồ Gươm, đánh dấu và khẳng định chiến thắng hoàn toàn của nghĩa quân Lam Sơn và tư tưởng yêu hoà bình của nhân dân ta.	Chi tiết tượng trưng này có ý nghĩa đề cao lao động, đề cao trí thông minh sáng tạo của con người.

Bài 2: Khi tóm tắt một văn bản bằng sơ đồ tư duy em cần lưu ý những gì?

* **Bước 1:** Cần đọc kĩ văn bản cần tóm tắt, xác định văn bản gồm mấy phần hoặc mấy đoạn, mối quan hệ giữa các phần đó. Tìm từ khoá và ý chính của từng phần hoặc đoạn. Từ đó xác định nội dung chính của văn bản và hình dung cách vẽ sơ đồ.

* **Bước 2:** Tóm tắt văn bản bằng sơ đồ, dựa trên số phần hoặc số đoạn, xác định số ô hoặc số bộ phận cần có trong sơ đồ. Chọn cách thể hiện sơ đồ tốt nhất

* **Bước 3:** Kiểm tra lại sơ đồ đã vẽ, xem các ý chính của văn bản đã đủ và rõ chưa, cách thể hiện về các phần, đoạn, ý chính và quan hệ giữa chúng đã phù hợp chưa.

Bài 3: Khi đọc một văn bản truyền thuyết cần lưu ý đến những đặc điểm nào của thể loại này?(HS thảo luận theo cặp đôi)

* Là loại truyện dân gian kể về các nhân vật và sự kiện có liên quan đến lịch sử thời quá khứ.

* Nhân vật trong truyện là con người, loài vật, đồ vật được nhân hoá. Nhân vật thường có các đặc điểm khác lạ về lai lịch, phẩm chất, tài năng; thường gắn với sự kiện lịch sử và có công lớn đối với cộng đồng, được cộng đồng truyền tụng, tôn thờ.

* Cốt truyện là chuỗi các sự việc được sắp xếp theo một trình tự nhất định, có liên quan chặt chẽ với nhau. Truyện thường xoay quanh công trạng, kì tích của nhân vật mà cộng đồng truyền tụng, thường sử dụng các yếu tố kì ảo, hoang đường nhằm thể hiện tài năng, sức mạnh của nhân vật.

* Truyện thể hiện thái độ, tình cảm và cách đánh giá của nhân dân đối với các sự kiện, nhân vật lịch sử.

Bài 4: Bài học giúp em hiểu điều gì về lịch sử nước mình?

Bài học giúp em hiểu thêm những về lịch sử của dân tộc Việt Nam, là một dân tộc có truyền thống đấu tranh anh hùng, dù phải đối mặt với nhiều kẻ thù nhưng các thế hệ vẫn giữ vững chủ quyền dân tộc. Đó còn là tinh thần đoàn kết, chung sức chung lòng tạo thành sức mạnh vô cùng to lớn của nhân dân ta. Không những vậy, nước ta còn có nhiều truyền thống văn hoá mang đậm bản sắc dân tộc, có ý nghĩa sâu sắc và được truyền đời qua nhiều thế hệ.